

SVEUČILIŠTA U RIJECI
AKADEMIJA PRIMIJENJENIH UMJETNOSTI U RIJECI
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ PRIMIJENJENE UMJETNOSTI

VALENTIN METZINGER
Sv. Ivan Nepomuk ispovjeda

Izradila: Iva Baotić

Rijeka, travanj 2020.

Barokna slika "Sv. Ivan Nepomuk ispovjeda" djelo je Valentina Metzingera. Valentin Metzinger bio je slovenski slikar porijeklom iz Francuske. Školovao se u Italiji, te se kasnije preselio u Sloveniju. Kroz svoj život naslikao je od 300 do 500 slika, većinom sakralnih koje se danas mogu pronaći na području Slovenije, Hrvatske i Austrije. Znatan broj njegovih slika neujednačene je kvalitete jer je najvjerojatnije imao radionicu i suradnike. Mnogi njegovi radovi su rađeni na bazi tipiziranih predložaka, tako da je pojedine slike napravio u nekoliko varijanta. Kroz svoj opus napravio je znatan broj slika Ivana Nepomuka. Metzingerov stil opisan je kao spoj rimskog baroka i internacionalnog manirizma.

Djelo je naslikano u tehnici ulje na platnu, no datum, godina i dimenzije su nepoznate, ono što je poznato je to da je Metzinger radio u velikim formatima jer je većina slika odlazila u crkve i katedrale na oltare. Slika se danas nalazi u općinskoj crkvi Vipava u Sloveniji.

Na slici je prikazan Sv. Ivan Nepomuk, Marija sa malim Isusom i deset anđela. Vrlo je bitno poznavanje priče o svetome Ivanu Nepomuku kako bi se slika i svi simboli mogli iščitati u potpunosti. U prvome planu vidimo Ivana sa pet zvijezda oko glave. On pruža jezik Mariji koja drži malenoga. Oboje su bez ikakvih emocija na licu. Isus mirno sjedi u krilu i drži nekakvu grančicu. Oko njih lete maleni anđeli, raspoređeni po cijelom platnu, svaki sa veom svoje boje. Uočavamo da nema nikakve fizičke razlike između Isusa i ostalih anđela. Donja dva koja drže svitak, upiru prst u lijevi dio slike i upućuju na nepravdu bacanja sv. Ivana sa mosta. Scena je prikazana u trenutku kada Ivana po naredbi kralja bacaju u rijeku. Gornja dva nose lovorov vijenac i palmin list. Lovorov vijenac u bibliji predstavlja neprestani krug života, a palmin list je simbol pobjede mučenika nad smrću.

Scena na koju anđeli upućuju je scena iz života svećenika Ivana iz grada Pomuka poslje preimenovanog Nepomuk koji je bio mučen zbog toga što nije htio odati tajne koje je ispovijedao. Mučen je u zatvoru, a nakon što su uvidili da neće pokleknuti i odati, zapalili su ga, zavezali za kočiju i bacili takvog u rijeku. Priča govori da te noći kada su ga bacili u rijeku, mještani su pomoću pet zvijezda koje su se osijavale na vodi pronašli njegovo tijelo koje je otplutalo. Razlog zbog kojeg drži jezik u ruci je taj što u osamnaestom stoljeću, tri stoljeća nakon njegove smrti, kada su Česi radili analizu tijela, pripremajući ga za beatifikaciju, uočili su da mu je jezik ostao netaknut i neoštećen, dok se ostatak tijela dekomponirao. Ako spojimo to s činjenicom da je ubijen zato što nije htio progovoriti, otkrivamo zašto je jezik toliko simboličan i prikazuje se na svakoj slici Ivana Nepomuka.

Kompozicija je dijagonalna, umjetnik ju je dobio postavljanjem oblaka u „zig-zag“ pozicije. Dodatno ju je naglasio pozicijom Marije na gornjem oblaku, te Ivanom na donjem. Marijin pogled nam daje jasnu liniju koja se proteže dijagonalno, njezin pogled u lijevom gornjem kutu prolazi prvo kroz njezinu ruku, pa kroz desnu Ivanovu i naposljetku, lijevu koja je u donjem dijelu.

Slika nije pretrpana detaljima i kičem, a na odjeći je dobiven realistični privid volumena, no bez prevelikih naboravanja, što je atipično za barok. Marija je prikazana u klasičnoj odjevnoj kombinaciji, ružičastoj halji s plavim ogrtačem, no vidimo nešto modernije cipele kod nje. Sv. Ivan Nepomuk je prikazan u odjeći u kojoj je uvijek prikazan. Nosi crnu dugu halju, sivi ogrtač sa čipkom i bijeli ovratnik, te su na sva tri odjevna predmeta korištene akromatske boje. Oko vrata nosi lančić sa križem, a u ruci drži drugi. Kada promatramo sliku iz daleka vidimo najveći kontrast i oštrinu koja se događa na Mariji i sv. Ivanu, dok je ostatak slike poprilično jednoličan i prigušen. Umjetnik tako eliminira nepotrebno i privlači pozornost na ono bitno. Anatomija tijela istih je odrađena bez ikakvih dinamičkih poza, već je statično i zapravo pomalo ukočeno.

U gornjem dijelu slike vidimo nekoliko anđela koji se sakrivaju iza tamnih obakla, te bijelog goluba koji je pozicioniran u sredini bijeloga trokuta iza kojega svijetlost prodire.

Bijeli trokut predstavlja sveto trojstvo, a bijeli golub simbol je novih početaka, mira, vjernosti i prosperiteta. Golub simbolizira Svetoga Duha koji u Novome zavjetu otvara nebo i pojavljuje se na zemlji u obliku istoga.

Svetog Ivana Nepomuka smatraju zaštitnikom ispovjednika, graditelja mostova, te zaštitnikom dobroga glasa. Također zaštitnik je Češke, grada Praga i protiv poplava. Njegov kip nalazi se na Karlovom mostu u Pragu a tijelo u katedrali sv. Vida u Pragu. Po Hrvatskoj nalazi se nekolicina crkvi s njegovim imenom, te nekoliko parkova dijele njegov lik.

LITERATURA:

Valentin Metzinger- Sv. Janez Nepomuk izroča Materi Božjoj svoj jezik (27.4.2020.)

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valentin Metzinger -
Sv. Janez Nepomuk izro%C4%8Da Materi Bo%C5%BEji svoj jezik.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valentin_Metzinger_-_Sv._Janez_Nepomuk_izro%C4%8Da_Materi_Bo%C5%BEji_svoj_jezik.jpg)

Valentin Metzinger – Wikipedia (28.4.2020.)

[https://hr.wikipedia.org/wiki/Valentin Metzinger](https://hr.wikipedia.org/wiki/Valentin_Metzinger)

Valentin Metzinger - Weebly (29.4.2020.)

<https://barok.weebly.com/valentin-metzinger.html>

Sv. Ivan Nepomuk - Wikipedia (29.4.2020.)

https://en.wikipedia.org/wiki/John_of_Nepomuk

Sv. Ivan Nepomuk - Wikipedia (29.4.2020.)

https://en.wikipedia.org/wiki/John_of_Nepomuk

Sv. Ivan Nepomuk mučenik za ispovjedanu tajnu (27.4.2020.)

<https://www.bitno.net/vjera/svetac-dana/sveti-ivan-nepomuk-mucenik-za-ispovjednu-tajnu/>